

СТОЛИЧНА ОБЩИНА

СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска № 33, Тел. 02/93 77 591, <https://council.sofia.bg>

РЕШЕНИЕ № 219

на Столичния общински съвет

от 06.04.2023 година

За приемане на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за обществения ред на територията на Столична община, приета с Решение № 676 по Протокол № 61 от 27.09.2018 г., изм. - Решение № 5055 от 18.07.2019 г. на АССГ по адм.д. № 12193/2018 г., V тричленен състав, потвърдено с Решение № 3815 от 12.03.2020 г. на ВАС по адм.д. № 13541/2019 г., изм. - Решение № 6819 от 13.11.2019 г. на АССГ по адм.д. № 2510/2019 г., потвърдено с Решение № 16039 от 31.12.2020 г. на ВАС по адм.д. № 4401/2020 г., изм. и доп. - Решение № 45 по Протокол № 46 от 27.01.2022 г., в сила от 1.03.2022 г..

МОТИВИ:

I. ПРИЧИНИ, НАЛАГАЩИ ПРИЕМАНЕТО НА НАРЕДБАТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА ЗА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

Според съществуващото право (De lege lata) въпреки съществуващата забрана за нерегламентирано драскане по фасадите на сгради, намиращи на територията на Столична община, предвидена в чл.71, т.5 от Наредба за управлението на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община липсва механизъм, посредством който да се обезпечи нейното спазване от страна на гражданите и гостите на града. С Решение № 1660 от 06.03.2020 г. по административно дело № 02670/2019 г. на Административен съд - град София, потвърдено с Решение № 1558 от 05.02.2021 г. по административно дело № 7823/2020 г. на Върховен административен съд, е прогласена нищожността на разпоредбите на чл.78 от Наредба за управлението на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община, предвиждащи възможността да бъде ангажирана административнонаказателната отговорност на физическите и юридическите лица, които нарушават предвидените забрани включително забраната за нерегламентирано драскане по фасади на сгради на територията на Столична община.

Липсата на юридически механизъм, посредством който да бъде ангажирана административнонаказателната отговорност на съответното

физическо или юридическо лице, което наруши установената забрана доведе до ситуация, в която цялата градска среда е изпълнена с различни по вид драсканици и рисунки, лишени от каквото и да е било художествено достойнство. По данни на Столичен инспекторат към Столична община множеството от сградите в града са надраскани, а често надраскани или изрисувани биват и паметници, което от своя страна създава предпоставки за повишаване на напрежението сред гражданите. Сигнали срещу подобни противообществени прояви се подават ежедневно по всички възможни информационни канали.

Следва да бъдат отчетени проведените многократни обходи на служители на Столичен инспекторат заедно с полицаи от Общинска полиция, а също така и постигнатите резултати от изпълнението на „Програмата за премахване на нерегламентирани графити на територията на Столична община“ за периода 2019-2021 г., а именно - почистени са над 7 000 кв. метра надписи от обществените площи. За целта се използват висококачествени системи, които са едновременно силно ефективни и екосъобразни. Сред почистените места са знакови сгради и пространства като храм-паметник „Св.Александър Невски“, църква „Свети Седмочисленици“, къща-музей „Петко и Пенчо Славейкови“, домът на писателя Стоян Михайловски, домът на ген. Георги Попов, домовете на народните артисти Георги Калоянчев и Стоянка Мутафова, костницата - мавзолей на княз Александър I Батенберг, площад „Джузепе Гарибалди“, Спортния подлез, подлезите при НДК и езерото Ариана, Народната и столичната библиотеки, Софийския университет, множество училища и детски заведения, метростанции, паметници и паметни плочи, елементи на градското обзавеждане и много други. Почистванията в тези темпове продължават като последните премахнати графити са от предпазните пана на езерото „Ариана“, с лице към бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“, от подходите на подлезите при Орлов мост и храм „Света Петка“. Установени са множество случаи на рецидив като на служителите към Столичен инспекторат се налага повторно да премахват надписи и драсканици на вече почистени обществени площи. Като примери за подобни противообществени прояви могат да бъдат посочени драсканиците по Дом паметникът на военноинвалидите, намиращ се улица „Христо Белчев“ № 21, 12 СУ „Цар Иван Асен II“, барелефът на Георги Раковски на едноименната улица, сграда „Царевец“ при Орлов мост и много други.

Подобен род замърсяване на градската среда резултира по негативен начин както спрямо собствениците на сградите, на чиито фасади се намират съответните „произведения“, така и спрямо обществото и особено спрямо децата и подрастващите. Възприемано от последните като своеобразна форма на бунт, като тренд в урбан културата или като средство за изразяване, нерегламентираното драскане по фасадите на сградите зачестява с всеки изминал ден. Като особено опасни следва да

бъдат определени нерегламентирани графити на лица с крайнодесни или крайнолеви убеждения, представляващи по същество (per se) форма на реч на омразата, в чиято трибуна са превърнати надрасканите фасади. Като такива могат да бъдат посочени обиди на футболна тематика и неонацистки символи, призови, насочени към определени етнически групи, живеещи на територията на града. Особено видни са пречупените кръстове на улиците заключени на територията между бул., „Дондуков“, бул., „М.Луиза“, бул., „Сливница“ и ул. „Г.С.Раковски“, а също така в района на ж.к., „Яворов“.

Присъствието им може да бъде определено като форма на подбуждане, разпространение или оправдаване на омраза и насилие спрямо тези етнически групи, което неминуемо накърнява достойнството на последните. За преодоляване на негативните последици от подобен род противообществени прояви са установени добри и работещи практики за съвременна реакция.

Необходимо е да бъде направено уточнението, че не всички графити или картини по фасадите на сградите имат подобен отрицателен ефект в обществото. В градската среда се срещат и същински произведения на изкуството, които привличат вниманието на минавачите. Отчитайки художествения принос на уличното изкуство за градската среда, предлагаме изобразяването на графити на територията на града да бъде възможно както на обособени места, определени със заповед на кмета на Столична община, така и извън тях, след съгласуване на предложен визуален проект от Експертно-художествения съвет по реда на Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на СО.

Предвижда се създаване, поддържане и съвременната актуализация на карта на местата на територията на град София, на които е позволено свободното изобразяване на графити. Освен местонахождението на съответните места, картата ще предоставя допълнителна информация, включително възможни транспортни връзки. Тя ще бъде обществено достъпна в електронен формат на интернет страницата на Направление „Архитектура и градоустройство“ към Столична община.

Въведеният разрешителен режим за рисуване на графити извън определените за целта зони заедно с административното производство по издаване на конститутивния административен акт в полза на заявителя на визуалния проект се явява допълнителна възможност от страна на местната власт пред талантливите артисти и техните творби.

С предложените изменения и допълнение на разпоредбите на Наредбата за обществения ред на територията на Столична община се цели прецизиране и формализиране на забраната за нерегламентирано драскане, предвижда се осъществяване на текущ и последващ контрол за нейното спазване от страна на физическите и юридическите лица и се

регламентират възможните административни наказания за нейното нарушаване. Същевременно посредством препращане към разпоредбите на Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община се предвижда въвеждането на диференциран режим за рисуване на графити и техните производни в градската среда.

II. ЦЕЛИТЕ, КОИТО СЕ ПОСТАВЯТ (съгласно чл.28, ал.2, т.2 от Закона за нормативните актове)

Приемането на предложението проект на Наредба е породено от необходимостта да се обезпечи функционирането на механизъм за контрол спрямо нерегламентираното рисуване и драскане по обществени площи на територията на Столична община.

Настоящите изменения и допълнения са съобразени с проблемите, които са възникнали, както за гражданите, така и за служителите, ангажирани с практическото приложение на досега действащия вариант. Необходимо е да се прецизира и формулирането на някои от нарушенията, за да се постигне яснота и коректност при налагане на административнонаказателна отговорност на нарушителите.

Сред основните цели могат да бъдат посочени:

- Въвеждане на ясни правила относно възможността от дерогация на общата забрана за рисуване и драскане по фасади на сгради и други обществени площи.

- Обособяване на зони за улично изкуство на територията на Столична община.

- Предприемане на конкретни мерки срещу поставения проблем чрез предвиждане на процедура по установяване и санкциониране на административно нарушение.

- Обособяване на административнонаказващ орган и предоставяне на възможност за делегиране на част от правомощията му свързани с ангажиране на юридическата отговорност за извършено административно нарушение от физическо или юридическо лице.

III. ФИНАНСОВИ И ДРУГИ СРЕДСТВА, НЕОБХОДИМИ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА НОВАТА УРЕДБА (съгласно чл.28, ал.2, т.3 от Закона за нормативните актове)

Приемането на Наредба за изменение и допълнение на Наредба за осигуряване на обществения ред на територията на Столична община и прилагането на новите разпоредби няма да е свързано с изразходване на допълнителни финансови средства от бюджета на общината, както и с допълнителни човешки ресурси.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРИЛАГАНЕТО, ВКЛЮЧИТЕЛНО ФИНАНСОВИТЕ, АКО ИМА ТАКИВА (съгласно чл.28, ал.2, т.4 от Закона за нормативните актове):

Очакваните резултати от приемането на предложението проект на Наредба за изменение и допълнение, наред с вече изложените са:

- Усъвършенстване на нормативните актове на Столична община, създаване на ясни правила за поведение и отстраняване на пропуски и липси в съществуващото законодателство;
- Повишаване на общественото внимание и ангажираност у гражданите спрямо констатирания проблем и неговото разрешаване;
- Създаване на по-добра, чиста и уредена градска среда;
- Създаване на подходящите условия артисти да представят произведенията си пред обществеността.

V. АНАЛИЗ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО С НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И С ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ (съгласно чл.28, ал.2, т.5 от Закона за нормативните актове):

Предлаганите промени са в съответствие с разпоредбите на приложимото българско право както и с първичните и вторични източници по чл.288 от Договора за функциониране на Европейския съюз и с неписаните вътрешни и външни източници на правото на Европейския съюз.

Подробните мотиви за необходимостта от приемане на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за обществения ред на територията на Столична община са описани в Доклада на вносителите.

На основание чл.7, ал.2 и чл.8 от Закона за нормативните актове, във вр. с чл.21, ал.1, т.13 и т.23, във вр. с ал.2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, във вр. с чл.75, чл.76, ал.3, чл.79 и чл.80 от Административнопроцесуалния кодекс

СТОЛИЧНИЯТ ОБЩНСКИ СЪВЕТ РЕШИ:

1. Приема Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за обществения ред на територията на Столична община, приета с Решение № 676 по Протокол № 61 от 27.09.2018 г., изм. - Решение № 5055 от 18.07.2019 г. на АССГ по адм.д. № 12193/2018 г., V тричленен състав, потвърдено с Решение № 3815 от 12.03.2020 г. на ВАС по адм.д. № 13541/2019 г., изм. - Решение № 6819 от 13.11.2019 г. на АССГ по адм.д. № 2510/2019 г., потвърдено с Решение № 16039 от 31.12.2020 г. на ВАС по адм.д. № 4401/2020 г., изм. и доп. - Решение № 45 по Протокол № 46 от 27.01.2022 г., в сила от 1.03.2022 г. със следното съдържание:

§1. Създава се чл.4а:

„Чл.4а. (1) Забранява се драскането, рисуването и писането на думи, текстове, рисунки, графични изображения и каквито и да е други знаци на фасадите на сгради, паметници, паметни плочи, огради, декоративни стени и други обществени сгради, коридори, подлези, надлези и други елементи на градското обзавеждане, включително и превозните средства на обществения транспорт, както и на всяко друго, непредвидено за целта място.

(2) Изобразяването на графити се извършва само на определените от кмета на Столичната община места или след съгласуване по реда на Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община.“

§2. Разпоредбата на чл.13, ал.2 добива следната редакция:

„Чл.13.(2) Лицата по чл.12 осъществяват контрол чрез извършване на регулярни проверки и на такива по сигнал на други държавни органи, на физически и юридически лица, еднолични търговци и организации. Лицата по чл.12, т.2 осъществяват контрол по спазване на забраната на чл.4а, ал.1 поне веднъж месечно в Зона I и II, съгласно Наредбата за градската среда на СО, а в останалите зони - на всеки три месеца.“

§3. Създава се чл.16а:

„Чл.16а.(1) Който наруши забраната по чл.4а, ал.1 се наказва с глоба в размер от 300 до 2 000 лв.

(2) Изобразяването на графити в нарушение на реда, предвиден в чл.21в, ал.1-3 от Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община се наказва с глоба в размер от 300 до 2 000 лв. и/или с имуществена санкция от 700 до 5 000 лв.

(3) За неспазване на чл.21в, ал.4 от Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община се налага глоба в размер от 300 до 1000 лв. и/или имуществена санкция от 700 до 2000 лв.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§4. В Наредба за управлението на отпадъците и поддържане и опазване на чистотата на територията на Столична община се прави следното изменение:

1. Чл.72, т.5 придобива следната редакция: „разлепването, разпространението на афиши, плакати, листовки, обяви, съобщения, некролози, информационни елементи и др. по стълбовете на улично осветление, електропреносната и електроразпределителната мрежа, стълбовете на контактната мрежа на масов градски транспорт, контейнерите за битови и разделно събрани отпадъци, фасади на сгради,

огради, дървета, рекламни елементи и на всяко друго, непредвидено за целта място;”

§5. В Наредбата за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община се правят следните изменения и допълнения:

1. Чл.15, ал.4 придобива следната редакция: „Становищата на Експертно-художествения съвет се приемат с мнозинство повече от 1/2 от присъстващите на заседанието членове в 14-дневен срок от постъпване на заявление. Заявителят се уведомява за приетото становище в 3- дневен срок от провеждане на заседанието.“

2. Чл.15, ал.5 придобива следната редакция: „Становищата на Експертно-художествения съвет се публикуват на сайта на Столична община в 7-дневен срок от провеждане на заседанието.“

3. Създава се чл.21а:

Чл.21а.(1) Със заповед на кмета на СО се определят местата за изобразяване на графити на територията на СО след становище от ЕХС и съгласуване от ОЕСУТ.

(2) Главният архитект одобрява схема за тези места при условията и реда на НПОРИМДЕРДТСО.

(3) Местата за изобразяване на графити на територията на СО дават възможност на артистите да изразяват творчеството си и да популяризират визуалното изкуство в градска среда.

(4) Забранява се изобразяването на знаци, думи, текстове, рисунки и графични изображения с нецензурно съдържание, както и изобразяването на знаци, думи, текстове, рисунки и графични изображения, проповядващи омраза и насилие, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения и политическа принадлежност.

4. Създава се чл.21б:

Чл.21б.(1) Столична община разработва и актуализира карта на местата за изобразяване на графити, с информация за тяхното местонахождение, специфика, транспортни връзки и други.

(2) Поддържането и обновяването на картата по ал.1 се извършва от направление „Архитектура и градоустройство“ на СО.

(3) Картата на местата за изобразяване на графити е публична и достъпна на електронната страница на направление „Архитектура и градоустройство“ на СО.

5. Създава се чл.21в:

Чл.21в. (1) Визуален проект за изобразяване на графити върху сгради или огради се съгласува от главния архитект на Столичната община.

(2) За съгласуване на проектите по ал.1 се представят следните документи:

1. заявление за съгласуване на визуален проект;
2. визуален проект;
3. план за безопасност и здраве;

4. нотариално заверена декларация - съгласие от собственика на имота или решение на етажната собственост, когато документите се подават лично от председателя на УС на етажната собственост, или решение на етажната собственост и нотариално заверена декларация от председателя на УС на етажната собственост, когато документите се подават от друго лице.

(3) Съгласуването по ал.1 се извършва след получаване на писмено становище от Експертно-художествения съвет в срока по чл.15, ал.4 и съгласуване с Общинския експертен съвет по устройство на територията.

(4) Собствениците са длъжни да поддържат изобразените графити, съгласувани по реда на ал.1, в добро състояние.

§6. Настоящата Наредба е приета с Решение № 219 на Столичния общински съвет и влиза в сила от деня на разгласяването ѝ чрез обявяване на сайта на Столичния общински съвет на основание чл.37, ал.3 от Закона за нормативните актове, чл.78, ал.3 от АПК, чл.22, ал.2 от ЗМСМА, чл.113, ал.1, във вр. с чл.12, ал.1 от Правилника за организацията и дейността на СОС.

Настоящото решение е прието на заседание на Столичния общински съвет, проведено на 06.04.2023 г., Протокол № 74, точка 3 от дневния ред, по доклад № СОА23-ВК66-1335/02.02.2023 г. и е подпечатано с официалния печат на Столичния общински съвет.

**Председател на Столичния
общински съвет:**

(п)

Георги Георгиев